

UZASADNIENIE

Decyzją z 5.10.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że Ł. S. jako pracownik u płatnika składek A. S. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 11.06.2018 r., zarzucając pozorność umów o pracę mających na celu obejście przepisów prawa i uzyskanie pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych przez ubezpieczonego, a następnie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z chorobą, nie zaś w celu rzeczywistego świadczenia przez niego pracy na rzecz płatnika składek.

/decyzja k. 51-55 akt ZUS/

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą ubezpieczony Ł. S. złożył od niej odwołanie, negując pozorność zakwestionowanych przez ZUS umów o pracę.

/odwołanie k. 3-8/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy - reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o jego oddalenie, a także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

/odpowiedź na odwołanie k. 422 – 423/

Na rozprawie w dniu 8.05.2019 r. pełnomocnik wnioskodawcy w osobie radcy prawnego poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, płatnik składek A. S. przyłączyła się do stanowiska odwołującego, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:01:36/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Płatnik składek - A. S. prowadzi od dnia 3.12.2015 r. pod firmą (...) z siedzibą w S., na podstawie wpisu do (...), własną działalność gospodarczą, której głównym przedmiotem jest pośrednictwo w obrocie nieruchomości, polegające na wykonywaniu czynności dotyczących sporządzania operatów szacunkowych nieruchomości.

Siedziba firmy płatnika składek mieści się pod tym samym adres, pod którym zamieszkują razem odwołujący się - Ł. S. i płatnik - A. S., tj. przy ul. (...) w S..

/okoliczności niesporne, a nadto świadectwo ukończenia studiów podyplomowych wyceny nieruchomości przez A. S. k. 22, dyplom studiów magisterskich k. 23-24, zaświadczenie o odbyciu półrocznych praktyk w zakresie wyceny nieruchomości k. 25, wydruk z (...) k. 400 , 668, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania płatnika składek e-prot. z 8.05.2018 r.: 01:15:20 – 01:43:48 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:25:51 -01:33:48, zeznania świadka B. M. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:06:21- 00:18:29/

Odwołujący - Ł. S. pozostają z płatnikiem składek - A. S. w konkubinacie od 2011 r. i mają obecnie wspólne małoletnie dziecko – syna T. S. urodzonego w dniu (...) A. S. nie zawieszała prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ani w okresie ciąży, ani po urodzeniu dziecka.

/ zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51 /

Wnioskodawca i A. S. myśleli początkowo o otwarciu przez każde z nich własnej działalności gospodarczej, a następnie nawiązaniu współpracy i ich połączeniu w jedną firmę. Gdy dowiedzieli się, że A. S. jest w ciąży – wówczas płatnik wystąpiła o dotację na uruchomienie w/w działalności gospodarczej, którą otrzymała z Powiatowego Urzędu Pracy w S., gdzie była zarejestrowana jako osoba bezrobotna od ok. 2 lat. Odwołujący nie wystąpił nigdy z wnioskiem do PUP o dotację na uruchomienie własnej działalności gospodarczej.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania płatnika składek e-prot. z 8.05.2018 r.: 01:15:20 – 01:43:48 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:25:51 -01:33:48, pismo z PUP k. 684/

A. S. przed rozpoczęciem prowadzenia własnej działalności gospodarczej ukończyła w 2014 r. studia podyplomowe w zakresie wyceny nieruchomości na Wydziale Geodezji i Kartografii Politechniki (...) oraz odbyła półroczne praktyki zawodowe w zakresie wyceny nieruchomości niezbędne do zdobycia uprawnień rzeczoznawcy majątkowego pod kierownictwem G. S. (1) w jego Biurze (...) z siedzibą w S..

/niesporne, a nadto świadectwo ukończenia studiów podyplomowych k. 22, zaświadczenie k. 25/

G. S. (1) pozostaje w długoletnim związku z babcią wnioskodawcy M. H.. Odwołujący jest w bardzo bliskich relacjach z G. S. (1) i zwraca się do niego „dziadku”. G. S. (1) przepisał na Ł. S. swój dom, w którym obecnie mieszka skarżący z A. S. i ich wspólny małoletni syn, a także G. S. (1) i babka odwołującego M. H.. Nadto w tym domu prowadzą swoje firmy (...). G. S. (1) jest rzeczoznawcą do spraw nieruchomości od kilkadziesiąt lat. W firmie (...) jest zatrudniona na umowę zlecenia babka wnioskodawcy a zarazem partnerka życiowa G. S. (2), a wcześniej pracowała w niej na umowę o pracę. Obecnie G. S. (1) jest na emeryturze, ale nadal prowadzi swoją działalność gospodarczą, ponieważ w przyszłości zamierza swoją firmę przekazać A. S. i Ł. S., którzy aktualnie nie mają uprawnień rzeczoznawców, wobec czego nie mogą samodzielnie sporządzać operatów szacunkowych nieruchomości. W związku z tym mogą pomagać jedynie G. S. (1) na zasadzie podwykonawstwa przy oględzinach nieruchomości i w ich opisie. Wszyscy wymienieni traktują obie działalności jako wspólną firmę rodzinną i w przyszłości planują założyć spółkę.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania płatnika składek e-prot. z 8.05.2018 r.: 01:15:20 – 01:43:48 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:25:51 -01:33:48, zeznania świadka M. H. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:22:57 , zeznania świadka G. S. (1) e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:40;28- 00:55:48 /.

Ł. S., urodzony (...), legitymuje się wykształceniem średnim technicznym budowlanym. Studiował logistykę transportu, której nie skończył i aktualnie studiuje ekonomię.

Odwołujący posiada certyfikaty pozwalające mu na nawiązanie współpracy z firmami ubezpieczeniowymi w zakresie wykonywania operatów, a także dokonywania wyceny maszyn, a nadto certyfikaty dotyczące wyceny sztuki.

Wnioskodawca podjął w trakcie n/n postępowania odwoławczego studia podyplomowe w zakresie wyceny nieruchomości - zgodnie z umową z 5.11.2018 r. zawartą z Wyższą Szkołą (...) o Zdrowiu w B..

/świadectwo dojrzałości k. 29 akt ZUS, umowa o naukę na studiach podyplomowych w zakresie wyceny nieruchomości k. 28, opłata pierwszej raty za studia k. 29, certyfikaty k. 257-258, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania świadka M. H. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:22:57, zeznania świadka G. S. (1) e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:40;28- 00:55:48 /

Ł. S. od 2006 r. do stycznia 2012 r. był zatrudniony na umowę zlecenia w Biurze (...) z siedzibą w S., a następnie od 17.02.2012 r. do 31.03.2016 r. był zatrudniony w w/w Biurze na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika biurowego. Powyższy stosunek pracy został rozwiązany przez pracodawcę za wypowiedzeniem na skutek redukcji etatu.

/świadcstwo pracy k. 30 akt ZUS, k. 20, kwestionariusz osobowy k. 32 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51/

Płatnik składek zawarł z Ł. S. dwie umowy o pracę, a mianowicie:

1) pierwszą w dn. 11.06.2018 r. na okres próbny od 11.06.2018 r. do 31.08.2018 r., wskazując jako datę rozpoczęcia pracy 11.06.2018 r., a następnie

2) drugą w dn. 31.08.2018 r. na czas określony od 1.09.2018 r. do 31.12.2018 r., wskazując jako datę rozpoczęcia pracy 3.09.2018 r.,

na podstawie których strony ustaliły, że wnioskodawca został zatrudniony na 1/10 etatu za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 210 złotych brutto, miejscem wykonywania pracy są S., a nadto, że dopuszczalna liczba godzin pracy ponad określony w umowie wymiar czasu pracy, których przekroczenie uprawnia pracownika, oprócz normalnego wynagrodzenia, do dodatku do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 151 [1] § 1 k.p. – 4 godziny tygodniowo.

/umowy k. 34, 39 akt ZUS/

Zgodnie z pisemnym zakresem obowiązków pracowniczych wnioskodawcy w firmie płatnika na stanowisku pracownika biurowego należało: 1) przygotowanie dokumentów księgowych dla Biura (...), 2) wystawianie faktur za wykonane usługi, 3) pomoc techniczna przy sporządzaniu opisów oraz wykonywaniu zdjęć wycenianych obiektów, 4) sporządzanie kopii operatów szacunkowych.

/pisemny zakres obowiązków k. 38 akt ZUS, k. 370/

Płatnik składek zgłosił wnioskodawcę do obowiązkowych ubezpieczeń pracowniczych od 11.06.2018 r.

/ okoliczności niesporne/

Wnioskodawca był zarejestrowany jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w S. od 9.08.2016 r. do 29.03.2017 r. oraz od 5.12.2017 r. do 14.02.2018r. W obu przypadkach został wyrejestrowany, ponieważ nie stawił się w wyznaczonym terminie na wizycie w PUP. Ł. S. w trakcie wizyt w 2017 r. zgłaszał w PUP doradcy ds. aktywizacji zawodowej, że jest studentem gospodarki nieruchomościami i że zamierza uruchomić działalność gospodarczą świadczącą usługi związane ze sprzedażą nieruchomości. Wnioskodawca był poinformowany o formach aktywizacji zawodowej, w tym m.in. o możliwości skorzystania z dotacji na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, jednak o żadną nigdy nie wnioskował. Wobec braku wniosku o uruchomienie własnej działalności gospodarczej nie odnotowano w karcie osoby bezrobotnej skarżącego takiej formy aktywizacji. W okresie drugiej rejestracji wnioskodawcy w PUP jako osoby bezrobotnej nie doszło do sporządzenia Indywidualnego Planu Działania z uwagi na to, że odwołujący nie stawił się na kolejnej wizycie po jego rejestracji w PUP.

Ł. S. bezpośrednio przed zgłoszeniem przez płatnika do ubezpieczeń pracowniczych nie posiadał żadnego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

/zaświadczenie k. 364, pismo z PUP k. 684, raport z listy k. 685, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51 /

Płatnik składek przed zatrudnieniem wnioskodawcy nie prowadził naboru na stanowisko pracownika biurowego w swojej firmie.

/ okoliczności niesporne/

Przed zawarciem w/w umów o pracę nie istniało w firmie płatnika stanowisko pracownika biurowego. Poza wnioskodawcą płatnik składek nie zatrudniał ani wcześniej, ani później innych pracowników.

/okoliczności niesporne, zeznania świadka B. M. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:06:21- 00:18:29/

Do momentu zatrudnienia u płatnika składek wnioskodawca będąc osobą bezrobotną pomagał A. S. i G. S. (1) przy prowadzeniu ich firm.

W szczególności wnioskodawca pomagał A. S. przy porządkowaniu dokumentów i faktur, a także zanosił dokumenty do biura rachunkowego, które obsługiwało firmę płatniczką. W tym czasie często zdarzało się, że A. S. miała problemy z dochowaniem 7 - dniowego terminu każdego miesiąca na dostarczenie dokumentów do biura rachunkowego, które obsługiwało jej firmę. W szczególności wnioskodawca pomagał partnerce w okresie ciąży i po urodzeniu się w dniu 5.04.2017 r. ich wspólnego dziecka. Ponadto wnioskodawca pomógł A. S. - po wygaśnięciu konta utworzonego w okresie korzystania przez nią z dotacji PUP na aktywizację, założyć konto bankowe dla jej firmy na bezpłatnym portalu.

Firma płatnika składek uzyskiwała w okresie poprzedzającym zawarcie spornych umów o pracę niskie przychody.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania płatniczki składek e-prot. z 8.05.2018 r.: 01:15:20 – 01:43:48 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:25:51 -01:33:48, zeznania świadka B. M. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:06:21- 00:18:29, zeznania świadka M. H. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:22:57

Płatnik składek wystawił dla wnioskodawcy skierowanie z dn. 11.06.2018 r. na badanie wstępne do lekarza medycyny pracy. Wnioskodawca nie był tego dnia na badaniach wstępnych.

/okoliczności niesporne, a nadto zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e-prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51/

W dniu 11 czerwca 2018 r. wnioskodawca wykonał takie same czynności, jakie wykonywał w okresie poprzedzającym jego zatrudnienie w firmie płatnika, gdy pomagał swojej partnerce przy prowadzeniu jej firmy, tzn. uporządkował faktury i zarchiwizował dokumenty, a nadto uczestniczył w oględzinach nieruchomości na osiedlu, przesłał mailem operat szacunkowy sklepu spożywczego, do którego wykonał zdjęcia i wykonał telefon do właścicieli tego sklepu.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania płatnika składek e-prot. z 8.05.2018 r.: 01:15:20 – 01:43:48 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:25:51 -01:33:48, operat szacunkowy k. 674 – 677/

Następnego dnia w godzinach porannych wnioskodawca udał się do laboratorium w szpitalu w S. na pobranie krwi. Wyniki badań były nieprawidłowe i wnioskodawcę poinformowano, że powinien udać się na Izbę Przyjęć w szpitalu.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51/

Odwołujący w dniu 12.06.2018 r. został przyjęty w trybie nagłym na izbę przyjęć do Wojewódzkiego Szpitala (...) w S., gdzie rozpoznano toksyczne uszkodzenie wątroby, zespół zależności alkoholowej, otyłość. W opisie badania podmiotowego podano, że wnioskodawca nadużywający alkoholu został przyjęty na oddział z powodu zażółcenia powłok skórnych, powiększającego się obwodu brzucha, wpisując, że dolegliwości utrzymują się od kilku dni i że od 4 dni nie pije alkoholu. W karcie informacyjnej leczenia wnioskodawcy na Oddziale Gastroenterologicznym podano, że był hospitalizowany w w/w szpitalu do 15.06.2018 r. z rozpoznaniem alkoholowej choroby wątroby, otyłości. Wnioskodawca przy przyjęciu w dn. 12.06.2018 r. był w stanie ciężkim, encefalopatycznym, skóra oraz białkówki były intensywnie zażółcone, brzuch był miękki z cechami wodobrzusza, w badaniu zaś stwierdzono hiperbilirubinę (bilirubina całkowita 21,54 mg/dl), hiperamonemie, hipoalbuminemię, wydłużony (...) podwyższony wskaźnik stanu zapalnego W badaniu USG jamy brzusznej wykonanym ambulatoryjnie stwierdzono obecność płynu

w jamie otrzewnowej oraz naczynia obocznego w obrębie więzadła obłego. W epikryzie podano, że w drugiej dobie hospitalizacji u skarżącego wystąpiły uogólnione drgawki i przeprowadzono u niego konsultację neurologiczną. Następnie odwołujący do dalszego leczenia został przewieziony do Kliniki (...) w Ł., gdzie przebywał od 15.06.2018 r. z rozpoznaną niewydolnością alkoholową choroby wątroby. W wywiadzie i badaniu przedmiotowym odnotowano m.in. że w badaniu USG jamy brzusznej w dn. 12.06.2018 r. stwierdzono wątrobę powiększoną z cechami przebudowy marskiej, żyła wrotna 14 mm, śledzionę powiększoną. W opisie postępu choroby i leczenia odnotowano do 2.07.2018 r., że skarżący był w stanie ciężkim, stabilnym, od 3.07.2018 r. do 24.07.2018 r. w stanie stabilnym, następnie od 25.07.2018 r. od

26.07.2018 r. w stanie zadawalającym, a w dniu wypisu 27.07.2018 r. w stanie optymalnej poprawy. Został wypisany z indywidualnymi zaleceniami w ramach których podano bezwzględny zakaz spożywania alkoholu, skierowania do dalszego leczenia w warunkach ambulatoryjnych (wydano skierowania w POZ, Poradni Chorób Wątroby, Poradni Gastroenterologicznej), z zaznaczeniem, że konieczne jest leczenie w Poradni Uzależnień, a także, że wskazana jest ponowna hospitalizacja w tut. Klinice za 3 miesiące (wydano skierowanie).

/historia choroby k. 471, karta informacyjna z leczenia szpitalnego k. 472, dokumentacja medyczna k. 473, indywidualna karta zaleceń lekarskich k. 474-475, badanie rtg klatki piersiowej k. 476, historia choroby k. 478, dokumentacja medyczna k. 479-480, opis postępu choroby i leczenia k. 483-485, indywidualna karta zaleceń lekarskich k. 486- 508, 528, karta indywidualnej pielęgnacji k. 509-527, karta gorączkowa k. 530- 533, gastroskopia k. 534, wynik badań esofagogastroduodenoskopii z 22.06.2018 r. k. 535, dokumentacja medyczna k. 536- 558, historia choroby – wpis ze szpitala k. 559, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 560- 568/

Wnioskodawca rozpoczął leczenie w Centrum Medycznym (...) w związku z w/w dolegliwościami od dnia 1.08.2018 r.

/historia zdrowia i choroby pacjenta k. 570/

Wnioskodawca przed rozpoczęciem pracy u płatnika nie odbył wstępnego szkolenia w zakresie bhp.

/ okoliczności niesporne/

Płatnik składek utworzył dla wnioskodawcy akta osobowe.

/akta osobowe k. 27 – 40 akt ZUS, k. 669/

Odwołujący dostarczył dopiero w dniu 24.09.2018 r. do ZUS:

- wstępne orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy na w/w stanowisku opatrzone datą 6.09.2018 r.,

- zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie bhp A. S.,

- informację o zapoznaniu pracownika z przepisami bhp i ppoż. z 27.08.2018 r.,

- kartę szkolenia wstępnego bhp, z której wynika, że instruktaż ogólny został przeprowadzony 27.08.2018 r., a instruktaż stanowiskowy w dn. 27-28.08.2018 r.

/pismo wnioskodawcy k. 46 akt ZUS, orzeczenie lekarskie k. 47 akt ZUS, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie bhp A. S. k. 48 akt ZUS, informacja o zapoznaniu pracownika z przepisami bhp i ppoż. z 27.08.2018 r. k. 49 ZUS, karta szkolenia wstępnego bhp k. 50 akt ZUS/.

Ł. S. nie został przez płatnika upoważniony do podpisywania dokumentów w imieniu pracodawcy. W badanym okresie wszystkie dokumenty w firmie płatnika, w tym wystawione faktury, podpisywała jedynie A. S..

/niesporne, a nadto faktury k. 373-399, 577-588, 600- 601/

Ł. S. nie miał w firmie płatnika ustalonych stałych godzin pracy. Jego godziny pracy były uzależnione od tego, jakie zlecenia otrzymał płatnik od G. S. (1) i były dostosowane do danej pracy.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01, zeznania świadka M. H. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:22:57 /

Zdarzało się, że w spornym okresie Ł. S. wysyłał e-maile z zapytaniami ofertowymi w imieniu płatnika do potencjalnych kontrahentów ze swojej prywatnej skrzynki mailowej. Wnioskodawca otrzymywał też w badanym okresie od kontrahentów firmy płatniczki maile na swój prywatny adres mailowy z uwagi na wcześniejsze kontakty, które nawiązała ona jeszcze przed zatrudnieniem na podstawie spornych umów o pracę.

/wydruk korespondencji mailowej k. 37- 40, 254, 256, 260-269, 574-575, 589-597, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51/

W spornym okresie - tak samo jak w okresie poprzedzającym jego zatrudnienie w firmie płatnika składek - odwołujący zaniósł w imieniu A. S. do współpracującego z nią biura rachunkowego dokumenty księgowe w dniach: 11.06.2018 r., 3.09.2018 r., 1.10.2018 r., 2.11.2018 r.

/zaświadczenie k. 371-372, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania świadka B. M. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:06:21- 00:18:29 /

W badanym okresie głównym zleceniodawcą płatnika składek była firma (...). Firma płatnika jest podwykonawcą firmy prowadzonej przez G. S. (1) i zajmuje się opracowaniem technicznym, tj. przygotowaniem dokumentów, kserowaniem dokumentów, obecnością na oględzinach nieruchomości. W operatach szacunkowych dla nieruchomości wykonanych przez firmę płatnika na rzecz Biura prowadzonego przez G. S. (1) zostały wykorzystane m.in. zdjęcia wykonane przez skarżącego.

/operaty szacunkowe k. 46- 249, 273-362, 401, 403-420, zdjęcia k. 250-251, wykaz zleceń k. 253, zrzut z ekranu monitora komputerowego k. 270-272, zestawienie sprzedaży w okresie 1.01.2018 r. -30.10.2018 r. k. 363, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania świadka M. H. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:22:57 /

Płatnik składek sporządził listy płac dla odwołującego się, z których wynika, że wypłata wynagrodzenia była w gotówce, co wnioskodawca potwierdzał na liście własnoręcznym podpisem.

/listy płac k. 14 – 15 akt ZUS, k. 9-10, k. 669/

Płatnik składek sporządził dla wnioskodawcy listy obecności, z których wynika, że Ł. S. po podpisaniu pierwszej spornej umowy o pracę był w pracy tylko w dniu 11.06.2018 r. Następnie wnioskodawca przebywał na nieprzerwanym zwolnieniu lekarskim już od 12.06.2018 r. do 24.08.2018 r. Odwołujący złożył podpis na listach obecności w dniach 27, 28, 30 i 31.08.2018 r. (poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek), natomiast w dniu 29.08.2019 r. (środa) brak jest jego podpisu na liście obecności i nie ma podanej przyczyny nieobecności w pracy.

/listy obecności k. 16 – 17 akt ZUS, k. 11-12, k. 669/

W okresach nieobecności w pracy wnioskodawcy z powodu choroby płatnik składek nie zatrudnił nikogo na zastępstwo, a wszystkie czynności należące do obowiązków pracowniczych odwołującego wykonywała osobiście A. S. – w tym m.in. zносиła dokumenty rachunkowe do biura obsługującego jej firmę. W tym czasie małoletnim dzieckiem płatniczki i wnioskodawcy opiekowały się babcie. Od (...) syn wnioskodawcy i A. S. poszedł do żłobka.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania świadka B. M. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:06:21- 00:18:29/

Zaskarżoną decyzją z dnia 5.10.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. Inspektorat w S. stwierdził, że Ł. S. jako pracownik u płatnika składek A. S. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 11.06.2018 r.

/decyzja k. 51-55 akt ZUS/

Decyzją z dnia 10.10.2018 r. ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okres od 13.08.2018 r. do 24.08.2018 r.

/decyzja k. 62 akt ZUS/

Płatnik składek w poniższych okresach osiągnął następujący dochód:

- 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r. w wysokości 12056,79 zł,

- 1.01.2018 r. – 31.12.2018 r. w wysokości 15358,92 zł,

- 1.01.2019 r. - 31.12.2019 r. w wysokości 6983,46 zł .

/podsumowanie księgi przychodów i rozchodów k. 435 -437, zestawienie miesięcznych przychodów i dochodów od stycznia 2017 r. do stycznia 2019 r. k. 438, zeznania o wysokości osiągniętego dochodu k. 439- 462/

Wnioskodawca zawarł z firmą (...) kolejną umowę o pracę z dnia 31.12.2018 r. na czas nieokreślony, na 1/10 wymiaru czasu pracy, na stanowisku pracownika biurowego za wynagrodzeniem 225 zł miesięcznie i wykonuje na jej podstawie te same czynności, które wykonywał na rzecz płatnika składek przed zawarciem spornych umów o pracę i po ich zawarciu.

/zeznania wnioskodawcy e-prot. z 8.05.2018 r.: 00:02:37 – 01:14:01 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:06:13 - 01:25:51, zeznania płatnika składek e-prot. z 8.05.2018 r.: 01:15:20 – 01:43:48 w związku z e- prot. z 26.08.2019 r.: 01:25:51 -01:33:48, operaty szacunkowe k. 574- 576, 598-599, 602-603, upoważnienie k. 604, dokumentacja fotograficzna k. 605, raport z wizji badania nieruchomości k. 606- 611, załącznik nr do zlecenia k. 612 – 613, wydruk korespondencji mailowej i zrzut z ekranu k. 589 – 597, 614 – 630, 632- 637, zlecenia k. 638 – 654, wykres sprzedaży k. 678- 679, umowa o pracę k. 686, zeznania świadka B. M. e-prot. z 26.08.2019 r.: 00:06:21- 00:18:29/

Sąd Okręgowy odtworzył powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane wyżej dokumenty, a częściowo także na podstawie przesłuchanych w sprawie świadków oraz wnioskodawcy i płatnika składek, a mianowicie w takim zakresie w jakim dowody te wzajemnie ze sobą korelowały tworząc spójną, logiczną całość.

Oceniając wiarygodność zeznań płatnika w zakresie realnej potrzeby i motywów, którymi kierowała się podejmując decyzję o zatrudnieniu odwołującego w swojej firmie, w tym jej twierdzenia, iż głównym czynnikiem było zaufanie do wnioskodawcy z uwagi na bliskie relacje, jakie ich łączą, Sąd Okręgowy uznał, że takie tłumaczenia w świetle całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego nie zasługują na wiarę, albowiem właśnie z uwagi na łączące strony umowy bardzo bliskie relacje, płatniczka decydując się na zwanie spornych umów niewątpliwie miała wiedzę, o tym jaki był faktyczny stan zdrowia odwołującego oraz, że istnieje konieczność podjęcia natychmiastowego leczenia wnioskodawcy. Ze złożonej dokumentacji medycznej wynika, że stan zdrowia odwołującego był zły w dacie podpisania pierwszej umowy o pracę. /historia choroby k. 471, karta informacyjna z leczenia szpitalnego k. 472, dokumentacja medyczna k. 473, indywidualna karta zaleceń lekarskich k. 474-475, badanie rtg klatki piersiowej k. 476, historia choroby k. 478, dokumentacja medyczna k. 479-480, opis postępu choroby i leczenia k. 483-485, indywidualna karta zaleceń lekarskich k. 486- 508, 528, karta indywidualnej pielęgnacji k. 509-527, karta gorączkowa k. 530- 533, gastroscopia k. 534, wynik badań esofagogastroduodenoskopii z 22.06.2018 r. k. 535, dokumentacja medyczna k. 536- 558, historia choroby – wpis ze szpitala k. 559, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 560-568/. Świadczy o tym chociażby charakter schorzeń skarżącego, wynikający z rozpoznania w czasie hospitalizacji w Szpitalu w S., a następnie w Szpitalu im. (...) w Ł., choroby alkoholowej wątroby, opisy stanu skarżącego w trakcie

hospitalizacji jako „stan ciężki”, a nadto sama długość hospitalizacji. Nie sposób nie zauważyć, że z list obecności i niekwestionowanych okresów nieprzerwanego przebywania na zwolnieniach lekarskich przez skarżącego wynika, że na podstawie pierwszej umowy o pracę wnioskodawca miał pracować tylko pierwszego dnia po podpisaniu umowy tj. 11.06.2018 r., a następnie dopiero kilka dni przed zakończeniem okresu próbnego 27, 28 i 30, 31.08.2018 r., (przy czym był on nieobecny w pracy w środę 29.08.2018 r.), a przez cały pozostały okres próbny już od drugiego dnia od podpisania umowy tj. od 12.06.2018 r. aż do 24.08.2018 r. wnioskodawca przebywał na nieprzerwanym zwolnieniu lekarskim, a zatem pracodawca nie miał nawet możliwości dokonania oceny przydatności odwołującego w pracy, a mimo to płatnik zdecydował się bezpośrednio potem już 31.08.2018 r. na podpisanie kolejnej umowy o pracę z wnioskodawcą tym razem na czas określony od 1.09.2018 r. do 31.12.2018 r., doskonale zdając sobie sprawę z tego, że odwołujący jest osobą zmagającą się bardzo dużymi problemami zdrowotnymi, które uniemożliwiają mu rzeczywiste wykonywanie pracy.

Z całokształtu materiału dowodowego wynika zresztą, że nie było realnej potrzeby zatrudnienia skarżącego w firmie płatnika, skoro ani wcześniej, ani w czasie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, ani też obecnie płatnik składek nie zatrudniał żadnego innego pracownika, a w czasie zwolnień lekarskich A. S. samodzielnie wykonywała wszystkie czynności związane z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

Sąd nie neguje tego, że jakieś czynności skarżący wykonał na rzecz płatnika składek, rzecz jednak w tym, że ze złożonych dokumentów, które miały świadczyć o wykonywaniu pracy przez wnioskodawcę w firmie płatnika i po zestawieniu ich treści z treścią przesłuchanych w charakterze stron: odwołującego i płatnika wynika, że tak naprawdę wnioskodawca takie same czynności wykonywał w ramach pomocy - przed jego zatrudnieniem w firmie płatnika. Biorąc pod uwagę sekwencję wydarzeń i uwzględniając dostępne dokumenty z leczenia szpitalnego skarżącego wynika, że strony kwestionowanych umów zdając sobie sprawę z poważnego stanu zdrowia skarżącego i z tego, że nie ma on tytułu do ubezpieczeń społecznych, a zatem i do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, postanowiły - spodziewając się w najbliższej przyszłości koniecznego długotrwałego leczenia - stworzyć tytuł do objęcia odwołującego obowiązkową ochroną ubezpieczeniową poprzez zawarcie spornych umów o pracę, jednocześnie wiedząc, że obciążenie składkowe płatniczki będzie krótkotrwałe.

Nie ma żadnych dokumentów, które potwierdziłyby, że Ł. S. świadczył pracę w firmie płatnika jako pracownik. Wszystkie złożone dokumenty są opatrzone wyłącznie podpisem A. S., która zresztą od początku przyznawała, że wnioskodawca nie był przez nią upoważniony do podpisywania jakichkolwiek dokumentów firmowych w imieniu pracodawcy a ze złożonych do akt sprawy dokumentów nie wynika, ażeby któregokolwiek autorem był skarżący.

Czynności, które pierwszego, a zarazem jedyne dnia po podpisaniu umowy o pracę (...).06.2018 r. wykonał wnioskodawca na rzecz firmy płatnika niczym nie różniły się od tych, które wcześniej wykonywał pomagając partnerce w prowadzeniu jej firmy - m.in., gdy była w ciąży i po urodzeniu dziecka, kiedy to z naturalnych przyczyn oczywistym jest, że sama nie byłaby w stanie ich wykonać a jednak jej firma działała, mimo że nigdy poza skarżącym nie zatrudniała jakiegokolwiek pracownika, i to właśnie dzięki pomocy wnioskodawcy, który bezspornie nie był przed podpisaniem kwestionowanych umów jej pracownikiem.

Należy w szczególności uwzględnić całokształt okoliczności n/n sprawy, z których wynika, że tak naprawdę w prowadzenie działalności A. S. i działalności G. S. (1), w tym samym domu i o tym samym profilu, zaangażowani są: wnioskodawca, płatnik, G. S. (1), a także babka wnioskodawcy i zarazem partnerka życiowa G. S. (1). Odwołujący i płatnik wprost zeznali, że wszyscy oni traktują obie te działalności jako firmę rodzinną, ani płatniczka, ani wnioskodawca aktualnie nie mają jeszcze uprawnień rzeczoznawców, natomiast mogą wykonywać pewne czynności, jako podwykonawcy na rzecz firmy (...), który z kolei jako jedyny ma od wielu lat uprawnienia rzeczoznawcy i może swoim nazwiskiem firmować operaty szacunkowe nieruchomości, przy stworzeniu których pomagają mu płatnik i wnioskodawca, np. dokonując oględzin, robiąc zdjęcia. Przesłuchani: wnioskodawca i A. S. zgodnie podali, że w przyszłości po uzyskaniu uprawnień rzeczoznawców przejmą firmę po G. S. (1). Stąd też w świetle takich faktów całkowicie zrozumiała jest współpraca wnioskodawcy zarówno w firmie (...), jak i płatnika, jednakże nie oznacza to wcale, że automatycznie samo podpisanie umowy o pracę z płatnikiem skutkowało tym, że wnioskodawca pozostawał

w stosunku pracy, bo do tego konieczne byłoby ustalenie, że wykonywał na rzecz jej firmy czynności pozostając w podporządkowaniu pracowniczym charakterystycznym dla reżimu stosunku pracy – a tego strony kwestionowanych umów nie wykazały w niniejszym postępowaniu.

Sąd ustalając fakt, że wnioskodawca współpracował w taki sam sposób z firmą płatnika, zarówno przed, jak i po podpisaniu spornych umów uwzględnił zeznania świadka M. H., która zeznała „nie wiem jak długo przed zwolnieniem lekarskim wnioskodawca pracował u pani O., może dwa czy trzy tygodnie” /k. 697/.

Nie stanowią dowodu wykonywania pracy przez odwołującego w reżimie podporządkowania pracowniczego złożone wydruki korespondencji e-mailowej, gdyż pochodzą one z prywatnej, nie zaś ze służbowej poczty ubezpieczonego, a nadto wnioskodawca sam przyznał, że niektórzy z kontrahentów płatnika pisali do niego na prywatną skrynkę ponieważ znali ten adres mailowy z okresu poprzedzającego podpisanie spornych umów o pracę.

W szczególności Sąd nie neguje tego, że wnioskodawca wykonał jakieś czynności w badanym okresie na rzecz płatniczki, aby pomóc jej w prowadzeniu firmy np. wysyłał wiadomości e-mailowe, czy też robił zdjęcia wykorzystane później w operatach szacunkowych nieruchomości wykonywanych przez firmę płatniczki, ani tego, że skarżący ma kompetencje do nawiązania współpracy z firmami ubezpieczeniowymi i że nadal podwyższa swoje kwalifikacje celem uzyskania w przyszłości uprawnień rzeczoznawcy ds. nieruchomości (m.in. umowa o studia podyplomowe w zakresie wyceny nieruchomości wraz z potwierdzeniem uiszczenia I raty, czy liczne certyfikaty) – jednakże złożone na te okoliczności dokumenty w żaden sposób nie stanowią dowodów potwierdzających, że na podstawie spornych umów odwołujący faktycznie świadczył w firmie płatnika umówioną pracę w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy, a co najwyżej, że tak jak we wcześniejszym okresie pomagał swojej życiowej partnerce w prowadzeniu przez nią działalności gospodarczej. Nie ma bowiem żadnych wiarygodnych dowodów na to, że wykazana aktywność skarżącego w spornym okresie nosiła cechy podporządkowania pracowniczego, w tym m.in. nie miała cech ciągłości, ani podporządkowania co do czasu wykonywania pracy, jak również nie ma dowodów na to, że wnioskodawca wykonywał pracę pod nadzorem i pod kontrolą płatnika, a zwłaszcza, że pracodawca decydował jakie konkretnie zadania i kiedy ma wykonać skarżący, z których poprawności wykonania potem go rozliczał. Z przesłuchania wnioskodawcy wynika, że odwołujący wykonywał pracę wtedy, gdy było jakieś zlecenie z firmy (...) dla firmy płatniczki. Zarówno wnioskodawca, jak i świadek M. H. zeznali, że wnioskodawca nie miał stałych godzin pracy.

Nie potwierdził też rzeczywistego wykonywania pracy u płatnika świadek G. S. (1), który zeznał, że nie widział umowy o pracę stron. Ponadto znamienne jest, że świadek G. S. (1) zeznał, że wnioskodawca pracował, wtedy kiedy było zlecenie, gdyż przeczy to wersji pozostawiania przez odwołującego z płatnikiem w stosunku pracy, którego niezbędną cechą jest m.in. ciągłość pracy.

Zdaniem Sądu, zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że odwołujący wykazał rzeczywiste istnienie stosunku pracy pomiędzy nim i płatniczką w badanym okresie mimo iż spoczywał na nim ciężar dowodzenia faktów, z których wywodził skutki prawne z mocy art. 3 k.p.c. i art. 6 k.c. i był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Oparcie bowiem konstrukcji prawnej skarżonej decyzji na braku dowodów potwierdzających rzeczywiste wykonywanie pracy przez odwołującego jako pracownika firmy płatnika, spowodowało zmianę wynikającego z art. 6 k.c. rozkładu ciężaru dowodu co do tej kwestii, przerzucając go na osobę zaprzeczającą faktom, z których organ rentowy wywiódł skutki prawne.

Sąd pominął złożone przez płatnika umowy o korzystaniu z usług biura rachunkowego, o prowadzenie podatkowej księgi przychodów i rozchodów wraz z aneksami, albowiem dokumenty te świadczą jedynie o tym, że płatnik faktycznie prowadził w badanym okresie swoją działalność gospodarczą, a to nie jest przedmiotem sporu pomiędzy stronami gdyż ZUS nie neguje tego, że owa działalność była prowadzona przez A. S., natomiast dokumenty te nie są dowodem na wykonywanie umówionej pracy przez Ł. S. na rzecz płatnika /umowy z aneksami k. 19 – 26 akt ZUS/.

Strony umowy przedstawiły w sprawie formalne dokumenty związane z zawarciem tej umowy, takie jak: akta osobowe, podpisane listy obecności, listy płac. Należy jednak podkreślić, że dokumenty te nie potwierdzają faktycznego

świadczenia pracy na podstawie zawartej umowy o pracę. Samo bowiem formalne spełnienie warunków zawarcia umowy o pracę nie przesądza o powstaniu rzeczywistego stosunku pracy.

Sąd pominął dokumentację fotograficzną z 3.06.2018 r. wraz z wydrukiem ze strony UM w S. /k. 13-15/, albowiem wbrew argumentacji odwołującego nie stanowi ona żadnego dowodu na brak podstaw do uznania wiedzy płatnika o złym stanie zdrowia odwołującego. Również świadectwo pracy wystawione przez poprzedniego pracodawcę nie stanowi dowodu na w/w okoliczność /k. 20-21/. Nie jest też takim dowodem dokumentacja lekarska zgłoszenia się przez wnioskodawcę na leczenie choroby alkoholowej dopiero od dnia 1.08.2018 r. /k. 15 – 19/. Sąd zważył mając także na uwadze zawartość całej dokumentacji medycznej skarżącego z leczenia szpitalnego od 12.06.2018 r. do 27.07.2018 r., że tak poważne schorzenie alkoholowe wątroby nie powstaje nagle z dnia na dzień, lecz jest wynikiem długotrwałego nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną, tym bardziej, że w Szpitalu im. (...) w Ł. odnotowano w historii postępu choroby i leczenia, że stan wnioskodawcy był ciężki, co oznacza, że nie jest możliwe, aby osoba pozostająca w tak bliskich relacjach z chorym, jak płatniczka ze skarżącym nie wiedziała o tak poważnych problemach wynikających z jego uzależnienia alkoholowego, które bez wątpienia miało swoje skutki nie tylko dla zdrowia odwołującego, ale także dla codziennego życia rodzinnego A. S. i Ł. S.. Z tych motywów Sąd nie dał wiary zeznaniom płatniczki („...nie uskarżał się na nic. Nie wiedziałam, że choruje, nie skarżył się na nic, nie chodził po lekarzach” k. 662 oraz „Nie widziałam, żeby Ł. nadużywał alkoholu. Nie wracał do domu pijany, wywiązywał się zawsze z zadań w domu. Nie czułam od niego alkoholu.” K. 663 – e- prot. z 8.05.2019 r.: 01:16:58) i wnioskodawcy o tym, że ciężki stan zdrowia skarżącego już następnego dnia po podpisaniu pierwszej spornej umowy z 11.06.2018r. był dla nich zupełnym zaskoczeniem i nie mogli go przewidzieć. Z tych samych przyczyn Sąd odmówił wiary zeznaniom M. H., która zeznała „zanim Ł. trafił do szpitala nie chorował, nie miał żadnych symptomów choroby.”, albowiem nie jest możliwe, aby tak zaawansowanego stan choroby alkoholowej nie zauważyli domownicy wnioskodawcy, którzy wiedzieli go codziennie we wspólnym domu.

Tak poważny stan zdrowia odwołującego zaledwie drugiego dnia po podpisaniu umowy o pracę z dnia 11.06.2018 r. i jednoczesny brak orzeczenia lekarza medycyny pracy o dopuszczeniu wnioskodawcy do pracy, a także zeznania wnioskodawcy, że następnego dnia rano po wykonaniu badań został przyjęty w trybie nagłym do Szpitala, a następnie był hospitalizowany nieprzerwanie aż przez 40 dni – świadczy o tym, że już w dacie podpisywania umowy o pracę z dnia 11.06.2018 r. nie był on - z uwagi na ciężki stan związany z chorobą alkoholową zdolny do wykonywania pracy.

Złożony do akt dyplom ukończenia uczelni wyższej oraz studiów podyplomowych przez płatniczkę, jak również zaświadczenie o odbyciu przez nią praktyk zawodowych i wykonywanie operatów szacunkowych nieruchomości nie miał w niniejszej sprawie żadnego znaczenia dla oceny, czy skarżący był pracownikiem płatniczki, albowiem organ rentowy nie podważał ani kompetencji, ani faktycznego wykonywania własnej działalności przez A. S. w badanym okresie, gdyż spór dotyczył jedynie rzeczywistego pozostawania w stosunku pracy przez odwołującego w firmie płatniczki.

Dla ustalenia, czy pomiędzy stronami istniał prawdziwy stosunek pracy nie miało też żadnego znaczenia zaświadczenie dotyczące pracy zmianowej M. S. i dotyczące zatrudnienia B. S. /k. 27/, które odwołujący złożył celem wykazania doraźnej pomocy w opiece nad małoletnim synem wnioskodawcy i płatniczki w czasie niezdolności do pracy odwołującego, wobec czego zostały one pominięte.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz 300 ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Zgodnie z art. 1 ust 1 ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. Nr 60, poz. 636 ze zm.), pracownikom, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą. Zgodnie zaś z art. 4 w ust. 1 i 2 w/w ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Wskazać należy, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok SA w Lublinie z 17.01.2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)).

Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok SN z 18.10.2005r., II UK 43/05, OSNAPiUS 2006/15 –16/251).

Zatem w niniejszej sprawie, by ustalić, czy odwołujący podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w spornym okresie, jako pracownik u płatnika składek, należało ustalić, czy strony w tych okresach rzeczywiście łączyły stosunek pracy. Zaś aby stwierdzić, że strony łączył w spornym okresie stosunek pracy, konieczne było ustalenie, że łączący strony stosunek prawny zawiera wszelkie podstawowe elementy charakterystycznych dla stosunku pracy.

Według art. 22 § 1 k.p., przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Zgodnie z art.22 §1¹ k.p. zatrudnienie w warunkach określonych w §1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy podporządkowania typu pracowniczego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywania list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Z art. 22 § 1 k.p., wynika, iż stosunek pracy to trwała i dobrowolna więź prawna łącząca pracownika i pracodawcę, której treścią jest obowiązek osobistego wykonywania pracy określonego rodzaju przez pracownika pod kierownictwem, na rzecz i na ryzyko pracodawcy oraz obowiązek pracodawcy zatrudniania pracownika przy umówionej pracy i wypłacania mu wynagrodzenia za pracę. W stosunku tym pracownik jest zobowiązany do świadczenia pracy określonego rodzaju, a więc nie każdej pracy, na rzecz pracodawcy, w sposób podporządkowany kierowniczej roli pracodawcy. Obowiązkiem pracodawcy wynikającym z nawiązania stosunku pracy jest wypłacanie pracownikowi wynagrodzenia za pracę. Stosunek pracy jest zatem dobrowolnym stosunkiem prawnym o charakterze zobowiązaniowym, zachodzącym między dwoma podmiotami, z których jeden, zwany pracownikiem, obowiązany jest świadczyć osobiście i w sposób ciągły, powtarzający się, na rzecz i pod kierownictwem drugiego podmiotu, zwanego pracodawcą, pracę określonego rodzaju oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca zatrudniać pracownika za wynagrodzeniem (por. wyrok SN z 7.10.2009 r., III PK 38/2009). Dlatego nie można mówić o umowie o pracę, jeżeli w łączącym strony stosunku prawnym brak jest podstawowych elementów charakterystycznych dla stosunku pracy (por. wyroki SN z 4.12.1997 r., I PKN 394/97, z 28.10.1998 r., I PKN 416/98, z 2.12.1998 r., PKN 458/98).

Nadmienić należy, iż w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych,

gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2007 r., I UK 269/2006, LEX nr 328015).

W myśl art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi, a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana.

Stosownie do treści art. 22 § 1¹ k.p. i art. 83 § 1 k.c., o tym, czy strony istotnie nawiązały umowę o pracę, nie decyduje tylko formalne zawarcie (podpisanie) umowy nazwanej umową o pracę, ani też nawet przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, lecz przede wszystkim faktyczne i rzeczywiste realizowanie na jej podstawie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, wynikających z art. 22 § 1 k.p. (por. wyrok SN z 5.06.2009 r., I UK 21/2009).

W celu dokonania prawidłowej kwalifikacji stosunku prawnego, należy przy tym uwzględnić z uwagi na treść art. 65 k.c. w zw. z art. 300 k.p. zarówno zgodny zamiar stron, cel umowy, jak i okoliczności istniejące w chwili jej zawierania (por. wyrok SN z 18.06.1998 r., I PKN 191/98).

Do ustalenia, że doszło do powstania pomiędzy stronami stosunku pracy konieczne jest zatem ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy i to rzeczywiście czyniły (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 14.02.2013 r., III AUA 1432/12). W świetle bowiem art. 83 § 1 k.c., jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony z góry zakładają za obopólną zgodą, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy (tj. mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy), to tak zawarta umowa o pracę ma charakter pozorny (por. m.in. wyrok SN z 4.08.2005 r., II UK 321/04). W konsekwencji zaś oświadczenia woli o zawarciu pozornej umowy o pracę złożone sobie wzajemnie przez strony są nieważne (art. 83 § 1 zd. 1 k.c.). W odniesieniu do umowy o pracę pozorność polega więc na tym, że strony nie zamierzają osiągnąć skutków wynikających z tej umowy, a określonych w art. 22 k.p. (por. wyrok SN z 4.01.2008 r., I UK 223/07, LEX nr 442836, z 5.10.2006 r., I UK 120/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 294, M.Raczkowski „Pozorność w umownych stosunkach pracy”, Warszawa 2010, s.200-202).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 14.03.2001r., II UKN 258/00, (OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował i płacił wynagrodzenie za pracę. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Sąd Okręgowy podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z 25.01.2005r., II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Jednocześnie podkreślić należy, że „pozorność umowy o pracę (art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale też wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie, niż umowa o pracę.” (wyrok SN z 5.10.2006 r., I UK 324/06, MPPr (...)).

Należy dodatkowo podkreślić, że rzeczywisty charakter pracowniczego zatrudniania osób bliskich pracodawcy wymaga nie tylko stwierdzenia braku dodatkowych zakazów do ich zatrudniania w ramach stosunku pracy, ale rygorystycznych ustaleń i przekonującej oceny, że zostały spełnione formalne i realne warunki do podjęcia zatrudnienia, a także że miało miejsce rzeczywiste wykonywanie przez osobę bliską obowiązków o cechach kreujących zobowiązania pracownicze. Jest to niezbędne dla wyeliminowania z obrotu prawnego zachowań osób bliskich zmierzających do obejścia lub nadużycia prawa do korzystniejszego tytułu i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z 19.09.2003 r., II UK 41/03).

Zważyć należy, że członka rodziny zatrudnić można na takich samych zasadach jak inną (obcą) osobę. Podstawą zatrudnienia może być zarówno stosunek pracy, jak i dowolny inny stosunek, na podstawie którego może być świadczona praca. Dopuszczalna jest także sytuacja, gdy członek rodziny świadczy pracę bezumownie. Małżonkowie mogą świadczyć sobie pomoc w prowadzeniu działalności gospodarczej w ramach realizacji obowiązków uregulowanych w art. 23 i 27 k.r.o. Na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, taki pracownik, spełniający warunki z art. 8 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest traktowany jak osoba współpracująca i podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu, a nie z tytułu zawarcia umowy o pracę. Przez osoby współpracujące ustawa rozumie małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające (art. 8 ust. 11). Innymi słowy, w świetle przepisów prawa ubezpieczeń społecznych strona umowy o pracę z tego ustawowego katalogu, określona jako pracownik, ma status osoby współpracującej, niezależnie od treści umowy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009r., II UK 134/08, OSNP 2010 nr 13-14, poz. 170, z glosą aprobującą Iwony Sierockiej, OSP 2011 nr 4, poz. 37).

Przywołana regulacja nie dotyczy jednak osób pozostających w konkubinacie. Gdyby odwołujący i płatniczka byli małżonkami i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, to praca skarżącego zapewne mogłaby być postrzegana jako współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej, gdzie podporządkowanie pracownicze nie jest wymagane. Strony pozostające w związku nieformalnym mogą oczywiście zawrzeć umowę o pracę, ale to skutkuje koniecznością przestrzegania reguł określonych w Kodeksie pracy. R. legis rozwiązania przyjętego w art. 8 ust. 2 i ust. 11 ustawy systemowej jest m.in. założenie, że osoby bliskie wspólnie pracujące z przedsiębiorcą „współprowadzą” działalność, a więc współdecydują o istotnych sprawach, nie są w stosunku podległości pracowniczej, podstawowe obowiązki mogą wykonywać zamiennie oraz pracują na własne ryzyko ekonomiczne, gdyż wspólnie wypracowują przychody i korzystają z dochodów prowadząc wspólne gospodarstwo domowe. Takie osoby współpracujące podlegają ubezpieczeniom społecznym na zasadach przewidzianych dla przedsiębiorców, choćby zawarły umowę o pracę. Jeśli jednak osoby pozostające w konkubinacie wykonują taką współpracę, to zawarta przez nie umowa o pracę nie zyskuje przymiotu ważności. Współpraca jest oparta na partnerstwie, a więc w istocie jest antonimem hierarchicznego podporządkowania, które cechuje stosunek pracy.

O tym, czy strony istotnie nawiązały umowę o pracę nie decyduje jednak wyłącznie formalne zawarcie (podpisanie) umowy nazwanej umową o pracę, lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie na jej podstawie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy - przede wszystkim świadczenie pracy z zamiarem wykonywania obowiązków pracowniczych, czyli świadczenie pracy podporządkowanej, w charakterze pracownika, w czasie i miejscu oznaczonym przez pracodawcę.

W odniesieniu do umowy o pracę pozorność polega zatem na tym, że strony nie zamierzają osiągnąć skutków wynikających z tej umowy, a określonych w art. 22 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4.01.2008r., I UK 223/07, LEX nr 442836, wyrok z 5.10.2006r., I UK 120/06, OSNP 2007/19-20/294, M.Raczkowski „Pozorność w umownych stosunkach pracy” Lexis-Nexis, W-wa 2010, s.200-202).

Zawarcie umowy o pracę stanowi czynność prawną, jeśli więc umowa o pracę jest nieważna z powodu wady oświadczenia woli pod postacią pozorności, to i sam stosunek pracy nie powstaje. Podkreślić należy, że o pozorności

czynności prawnej należy wnioskować z całokształtu okoliczności dotyczących momentu zawarcia umowy, jak i przez pryzmat zdarzeń późniejszych.

Sąd Okręgowy zważył, że w przypadku, gdy w postępowaniu kontrolnym nie okazano jakichkolwiek dowodów z dokumentów pochodzących od ubezpieczonego świadczących o faktycznym wykonywaniu pracy i organ rentowy podniósł ów argument jako świadczący o pozorności umowy o pracę, to rolą odwołującego się w procesie, zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, było nie tylko przedstawienie dokumentów, ale i przekonanie Sądu, że istniały one wcześniej, np. przez wskazanie, z jakich przyczyn nie zostały udostępnione w postępowaniu administracyjnym lub przez potwierdzenie ich wartości innymi dowodami, choćby informacjami od kontrahentów, czyli tzw. dokumentami zewnętrznymi, a więc nie pochodzącymi wyłącznie od stron zainteresowanych wynikiem procesu. Takich dowodów strona skarżący nie zaofiarowała.

Nieprzedstawienie w postępowaniu poprzedzającym wydanie decyzji jakichkolwiek dokumentów materialnie świadczących o wykonywaniu pracy, a jedynie dokumentacji osobowej i to niepełnej na co wskazywał ZUS w uzasadnieniu swojej decyzji (brak karty szkolenia bhp, brak orzeczenia lekarza medycyny pracy o braku przeszkód natury medycznej do wykonywania pracy na stanowisku pracownika biurowego przez skarżącego przed podjęciem zatrudnienia), a także dostarczenie dopiero 24.08.2018 r. w trakcie kontroli wstępnego orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy na w/w stanowisku opatrzone datą 6.09.2018 r, informacji o zapoznaniu pracownika z przepisami bhp i ppoż. z 27.08.2018 r., karty szkolenia wstępnego bhp, z której wynika, że instruktaż ogólny został przeprowadzony 27.08.2018 r., a instruktaż stanowiskowy w dn. 27-28.08.2018 r., czy też złożenie do ZUS ewidencji czasu pracy obarczonej brakami widocznymi już *prima facie*, jak choćby brak podpisu skarżącego w dniu 29.07.2018 r. i jednoczesny brak informacji o przyczynach nieobecności w pracy odwołującego w tym dniu, miało – w ocenie Sądu Okręgowego – wyłącznie stworzyć pozory potwierdzenia istnienia stosunku pracy jedynie od strony formalnej.

Także samo opłacanie składek na obowiązkowe pracownicze ubezpieczenia społeczne przez płatnika nie świadczyło o tym, że strony pozostawały w rzeczywistym stosunku pracy. Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest bowiem uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok SN z 18.10. 2005 r., II UK 43/05, OSNAPiUS 2006/15 – 16/251).

Sąd zważył, że w świetle całokształtu materiału dowodowego nie ma żadnych wiarygodnych dowodów na to, że wnioskodawca w badanym okresie wykonywał na rzecz płatnika umówioną pracę pracownika biurowego w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy.

Zdaniem Sądu wersję o statusie pracowniczym wnioskodawcy należy rozpatrywać z uwzględnieniem po pierwsze okoliczności, że pierwsza sporna umowa o pracę została zawarta 11.06.2018 r. a wnioskodawca stał się niezdolny do jej wykonywania już

12.06.2018 r. z powodu ciężkiej choroby alkoholowej wątroby, a po drugie, tego, że działalność A. S. i świadka G. S. (1), dla którego firma płatnika jest podwykonawcą, stanowi rodzinny interes, który w przyszłości zamierza połączyć i prowadzić wspólnie wnioskodawca z partnerką po uzyskaniu uprawnień rzeczoznawców.

Sąd miał na uwadze, że wnioskodawca nie miał w dacie przystąpienia do pracy na podstawie spornej umowy o pracę z 11.06.2018 r. orzeczenia lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku pracownika w firmie płatnika składek mimo, że obowiązek ten ma charakter imperatywny (art. 229 § 1 KP), a pracodawca nie może dopuścić pracownika do pracy bez wymaganego zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku pracy (art. 229 § 4 KP) i to pod rygorem sankcji za wykroczenia przeciwko prawom pracownika (art. 283 § 1 KP). Wobec przedłożonej dokumentacji medycznej leczenia skarżącego oraz jego przesłuchania już tylko sam stan zdrowia bardzo schorowanego na dzień zawarcia spornej umowy wnioskodawcy który w dn. 12.06.2018 r. został przyjęty w trybie nagłym na oddział szpitalny w ciężkim stanie, wzbudza

wątpliwości, czy byłby on w stanie wykonywać te wszystkie zadania, jakie według twierdzeń płatnika i wnioskodawcy wykonał 11.06.2018 r.

Niemniej jednak nawet jeśli przyjąć, że skarżący wykonał te czynności w dn. 11.06.2018 r., o których zeznał to i tak nie wykazał w niniejszym postępowaniu, że świadczył pracę w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy, tzn. będąc w podporządkowaniu pracowniczym wobec pracodawcy co do miejsca i czasu wykonywania pracy. Sam skarżący przyznał, że nie miał stałych godzin pracy, co potwierdziła też świadek M. H., a świadek G. S. (1) zeznał, że wnioskodawca wykonywał pewne czynności dla płatniczki wtedy gdy miała ona zlecenie co świadczy zarówno o braku podporządkowania co do czasu pracy, z którego nie był rozliczany przez pracodawcę, jak i o braku ciągłości stosunku pracy i wykonywaniu pewnych czynności przez skarżącego dorywczo, gdy była taka potrzeba.

W stosunku pracy muszą być precyzyjnie określone godziny pracy pracownika, gdyż tylko wtedy wiadomo, czy pracownik przepracował obowiązującą go normę czasu pracy, czy też normę tę przekroczył (co rodzi uprawnienie do otrzymania wynagrodzenia dodatkowego za pracę w godzinach nadliczbowych), czy pracował w niedzielę i święta (co też wpływa np. na uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia). Skoro nie ma godzinowej ewidencji czasu pracy wnioskodawcy, przeto nie ma wiarygodnego dowodu na to, że faktycznie skarżący przepracował taką ilość godzin, jaką winien - zgodnie z umową o pracę w wymiarze 1/10 etatu. Czas pracy wnioskodawcy pozostawał poza kontrolą pracodawcy, natomiast utworzenie list obecności wskazuje jedynie na celowe tworzenie przez strony dokumentacji mającej wyłącznie stworzyć pozory pracowniczego zatrudnienia w firmie płatnika.

Stworzenie dokumentacji pracowniczej dla wnioskodawcy świadczy w ocenie Sądu jedynie o tym, że strony starały się zachować pozory mające uwiarygodnić rzeczywiste zatrudnienie skarżącego w firmie płatnika składek. W ocenie Sądu załączona do akt ZUS dokumentacja (choć i tak była niepełna) jego zatrudnienia jest przejawem formalnego zadośćuczynienia obowiązкови wnioskodawcy jako pracodawcy, natomiast nie przesądza o tym, że praca była przez odwołującego faktycznie wykonywana.

Także złożone dokumenty w postępowaniu odwoławczym nie potwierdzają rzeczywistego świadczenia pracy przez skarżącego, bo żadna z faktur nie nosi jakichkolwiek zapisów o jej wystawieniu przez wnioskodawcę, wszystkie były podpisane przez płatnika, a wydruki maili świadczą, że wnioskodawca prowadził korespondencję z prywatnej skrzynki mailowej i jak sam przyznał – kontrahenci wysyłali do niego na tę skrzynkę maile, ponieważ znali ten adres z okresu poprzedzającego zatrudnienie wnioskodawcy na podstawie spornych umów o pracę.

Uwzględniając rodzinny interes płatnika i świadka G. S. (1), a zwłaszcza tożsamy profil obu firm, które są prowadzone w tym samym budynku, w którym zamieszkuje zarówno odwołujący z partnerką i ich wspólnym dzieckiem, jak i w/w świadek z babką wnioskodawcy, a nadto biorąc pod uwagę, że wszystkie te osoby są zaangażowane w prowadzenie tych firm, które bardzo ściśle ze sobą współpracują, gdyż firma płatniczki jest podwykonawcą firmy świadka G. S. (1), a wreszcie plany przejęcia biura wyceny nieruchomości po świadku w przyszłości przez wnioskodawcę i płatniczkę, nie może dziwić fakt, że wnioskodawca wykazywał aktywność w postaci wykonywania pomocy dla obu tych firm. Odwołujący w toku procesu nie wykazał jednak, że po zawarciu spornych umów zmienił się sposób świadczenia przez niego pracy dla firmy (...). Zdaniem Sądu z uwagi na bliskie relacje między wszystkimi wymienionymi osobami a zwłaszcza fakt wspólnego zamieszkiwania w jednym domu i przez to codzienne kontakty, wszystkie te osoby, a przede wszystkim płatniczka, wiedziały o poważnych problemach z uzależnieniem skarżącego i jego bardzo złym stanie zdrowia, który wymagał natychmiastowego podjęcia leczenia.

Trzeba w tym miejscu wyraźnie podkreślić, że Sąd nie neguje, że odwołujący wykonał w badanym okresie jakieś czynności dla płatnika – ale z zeznań wnioskodawcy i płatnika, a także świadków: M. H. i G. S. (1) wynika, że skarżący pomagał w taki sam sposób A. S. także w okresie poprzedzającym zawarcie spornych umów o pracę w prowadzeniu jej działalności i w świetle dostępnego całego materiału dowodowego nie wynika, aby nastąpiła po sporządzeniu kwestionowanych jakakolwiek zmiana w tym zakresie.

O tym, czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia, opłacenie składki czy

sporządzenie niezbędnych dokumentów pracowniczych, jak to miało miejsce w sprawie niniejszej, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, wynikających z art. 22 § 1 k.p. O tym zaś, czy strony istotnie w takim stosunku pozostawały i stosunek ten stanowi tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie (zgłoszenie) do ubezpieczeń i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, wynikających z art. 22 § 1 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2013 r., I UK 472/12, LEX nr 1356412; z dnia 11 września 2013 r., II UK 36/13, LEX nr 1391783 oraz powołany już wyrok z dnia 17 marca 2016 r., III UK 83/15).

„Pozorność umowy o pracę (art. 83 kc w zw. z art. 300 kp) ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale też wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie, niż umowa o pracę. „(tak wyrok SN z 5.10.2006 r., I UK 324/06, opubl. M.P.Pr (...)).

Zasadnicze znaczenie dla oceny charakteru stosunku prawnego łączącego spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z członkiem jej zarządu ma zatem treść tego stosunku i warunki jego realizacji. Tak w judykaturze, jak i doktrynie prawa pracy podkreśla się, że stosunek pracy, zdefiniowany w art. 22 § 1 k.p., jest stosunkiem prawnym starannego działania, którego konstytutywnymi cechami są: dobrowolne, osobiste, odpłatne świadczenie pracy w sposób ciągły, w warunkach podporządkowania pracownika pracodawcy, który ponosi wszelkie ryzyka związane z zatrudnieniem pracownika. Odnosząc te cechy do stosunku prawnego łączącego zainteresowaną ze Spółką, należy zatem stanowczo stwierdzić, że brak było powyższych cech pracowniczego zatrudnienia wnioskodawcy, który nie świadczył pracy pozostając w podporządkowaniu pracowniczemu względem płatnika co do czasu oraz nie ma dowodów na to, że wykonywał czynności pod nadzorem i kierownictwem zainteresowanej i że był z nich rozliczany.

Podporządkowanie pracownika uważane jest za główną cechę rzeczywiście odróżniającą stosunek pracy od innych prawnych stosunków świadczenia usług, przesądzającą o gospodarczym i społecznym charakterze zatrudnienia pracowniczego. Prawdą jest, że tradycyjne pojmowanie podporządkowania jako obowiązku wykonywania przez pracownika poleceń pracodawcy ewoluuje w miarę rozwoju stosunków społecznych. W miejsce dawnego systemu ścisłego hierarchicznego podporządkowania pracownika i obowiązku stosowania się do dyspozycji pracodawcy, nawet w technicznym zakresie działania, pojawia się nowe podporządkowanie nazywane autonomicznym, polegające na wyznaczeniu pracownikowi przez pracodawcę zadań bez ingerowania w sposób ich wykonania. W tym systemie podporządkowania pracodawca określa godziny czasu pracy i wyznacza zadania, natomiast sposób realizacji tych zadań pozostawiony jest pracownikowi (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 września 1999 r., I PKN 277/99, OSNAPiUS 2001 Nr 1, poz. 18 i z dnia 9 września 2004 r., I PK 659/03, OSNP 2005 Nr 10, poz. 139). Kierownicze uprawnienia pracodawcy wyrażają się w określeniu zadań i warunków, w jakich mają być one wykonywane. Istota takiego pracowniczego podporządkowania sprowadza się do tego, że pracownik nie ma samodzielności w określaniu bieżących zadań, ponieważ to należy do sfery pracodawcy organizującego proces pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2016 r., II PK 352/14, LEX nr 2004192). Praca wykonywana przez pracownika musi mieć zawsze, co należy jeszcze raz podkreślić, charakter pracy umownie podporządkowanej, tj. właściwej dla stosunku pracy.

Zdaniem Sądu z całościowej analizy zgromadzonych dowodów wynika, że nic się nie zmieniło w pracy odwołującego po zawarciu spornych umów o pracę, gdyż wnioskodawca jedynie nadal pomagał płatniczce w prowadzeniu jej firmy, ale nie w sposób ciągły, lecz tak jak dotychczas dorywczo i nie pozostawał wobec pracodawcy w podporządkowaniu pracowniczym co do czasu pracy, natomiast umowa o pracę miała jedynie stworzyć pozory tytułu do ubezpieczeń pracowniczych i w ten sposób uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, z których wnioskodawca już w dacie zawarcia umowy o pracę (...).06.2018 r. spodziewał się korzystać o czym płatniczka niewątpliwie jako partnerka życiowa skarżącego mieszkająca razem z nim na codziennie wiedziała.

Z materiału dowodowego wynika, że na czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy wnioskodawcy płatnik nie zatrudnił nikogo na jego zastępstwo, co przeczy rzeczywistej potrzebie istnienia tego nowoutworzonego stanowiska.

Tym samym Sąd uznał za prawidłowe stanowisko organu rentowego, że przedmiotowa umowa o pracę jako pozorna w okresie od 11.06.2018 r. jest nieważna w świetle art. 83 §1 k.c. i nie wywołuje skutku w postaci objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. Podkreślić bowiem należy, że „podleganie ubezpieczeniu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia umowy o pracę (wyrok SN z 19.10.2007 r., II UK 56/07, LEX nr 376433). Organ rentowy, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego może zakwestionować złożone dokumenty, jeżeli strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli (wyrok SN z 18.01.2010r., II UK 149/09, LEX nr 577848). Zawarcie umowy o pracę dla pozorów nie może bowiem rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do objęcia takiej osoby ubezpieczeniem społecznym pracowników.

Reasumując - zdaniem Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają twierdzenie, że zakwestionowane przez ZUS umowy o pracę zostały zawarte dla pozorów. Umowy takie z mocy art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. są nieważne.

Mając powyższe na uwadze Sąd w oparciu o treść art. 47714 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 k.p.c., strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Tym samym odwołujący jako przegrywający winien ponieść w całości koszty zastępstwa procesowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który w niniejszym postępowaniu był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, a który wnosił o zasądzenie tych kosztów na rzecz Zakładu w kwocie 180 zł biorąc za podstawę stawkę za czynności radcy prawnego określoną w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.).

A.P.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy

26.09.2019r.